

izhaja vsaki četrtek ob 3. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Neprankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1.50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 kron.

Rokopise sprejema »Narodna Tiskarna« v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Naročnino in naznaniila sprejema upravnništvo v Gorici, Semeniška ul. št. 16.

Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Gosposka ul. 9, v ulici Silvio Pellico, v ul. Ponte Nuovo 9, v Kapucinski ulici 1, v prodajalni »Kattiskov, društva« ul. Carducci, v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdievem tekalšču nasproti mestnem vrtu, po 8 v. Oglasi in poslanice se računajo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v, dvakrat 12 v, trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

XXI. letnik.

V Gorici, 9. januarja 1913.

2. številka.

Več luči!

Dopisnik nam piše: »Sedaj imamo v deželi mnogo organizacij, ki smo jih s trudom ustanovili. Pri vsem tem pa ne vidim naših vrstah pravega prepričanja. Število liberalcev in socialistov se ni zmanjšalo in le s težavo pridobivamo novih somišljenikov. Dočim se liberalci in socialisti krčevito drže svojih organizacij, so naši mrzli in kaj radi odpadajo. O, da bi vendar mogli dobiti sredstvo, s katerim bi se naši somišljeniki za vselej utrdili v prepričanju in navdušili za sveto stvar! — Za našo stranko pa to ni še dovolj. — Stranka mora napredovati, si mora pridobivati novih somišljenikov. Kaj nam svetujete kot izdatno sredstvo za pridobivanje novih značajnih in prepričanih mož? Med liberalci in socialisti jih vidim mnogo, ki so dobri, pa se nas vendar ne ogibljejo. Rad bi vedel, kak se rum naj rabimo za take slučaje, da si te sicer dobre ljudi pridobimo za stranko?«

Tako naš dopisnik in naročnik. Na to odgovorjamo, da je takih sredstev mnogo. Najbolj izdatno sredstvo pa je poduk. Značajni in prepričani možje in mladeniči se pridobijo s podukom in sicer ali z živo besedo ali potom tiska. Ako hočemo naše ljudstvo utrditi v dobrem, mora priti nad njega več luči, več krščanske prosvete.

Pravijo, da imamo premalo govornikov, ki bi znali res kaj temeljitega in zdravega povedati. To je resnično! — Govornikov, ki bi z živo besedo prepr-

čevali ljudi, nam je treba zelo. Temu pa se da tudi pomagati vsaj za silo. Povsod in celo v vsaki vasi, je dobiti nekaj mož in mladeničev, ki imajo govorniški dar. Treba jim je le dati primernega berila v roke, da se za govor pripravijo. »Primorski List« prinaša lepe članke, ki so zelo primerni za govore. Celov novicah in dopisih je veliko govorniške snovi. Dajmo sposobnim ljudem »Primorski List« v roke! Na ta način bi si izdatno pomagali in bi ne bilo treba klicati od drugod govornikov, ki jih je težko dobiti.

V ta namen pa je zelo potrebno, da skrbimo tudi za dober tisk, za dobre časopise, bodisi da pridno dopisujemo bodisi da liste mej ljudstvom širimo. V tem oziru bo treba še veliko storiti. — Časopisje vpliva sicer nekoliko bolj počasi, ko živa beseda na shodih, a tem bolj globoko in gotovo. Vsepih se morda ne pokaže tako hitro, a je tem bolj trajen. S potrpežljivostjo in vztrajnostjo lahko vse dosežemo.

Primimo tedaj za pravo sredstvo: Ako hočemo, da se v ljudstvu utrdi krščansko prepričanje, ako hočemo, da bodo ljudje trdno držali za dobro stvar, treba je več luči, več krščanske prosvete! Skrbimo za poduk z živo besedo in potom tiska!

O liberalizmu.

(Dalje.)

Liberalizem je sovražnik svetosti zakona. Zakon je neizrekljivo važen in

globoko sega v življenje ter ima globok pomen. In svet je radi Ustanovitelja, v bitstvu samem, zaradi svojega smotra in svojih lastnosti. Celov neverniki so ga šteli za svetega. Döllinger spričuje, da se Rimci niso pred svojim popačenjem — sklenili nobenega zakona brez daritve. Vsled svatbe je stopila nevesta v zvezo z moževimi daritvami. Še celo pri Turkih morajo iti svatje v mošejo pred svatbo. Ali liberalcu vsega tega ni potreba, ampak on avari novo pridobitev razsvetljenega veka, t. j.: civilno poroko. Dober kup blago in novo! Kako je to »ajnfah«! — Treba je le reči da! — vpričo c. kr. ali le kr. ali mestnega uradnika! Sree, kaj še želiš! No, če hočejo ljudje potem še v cerkev iti — se poročat, liberalizem tega do zdaj še ni prepovedal pod smrtno kaznijo; ali to je velika milost, nehvaležni katoličani naj mu za to poljubijo — opanke! Ali tudi oni »da« v znamenje privolitve se lahko prekleče. Če liberalen zakon ni svet, potem ni čudo, da je po njegovi misli — samosilstvo, trinoštvo, če bi se silila dva; naj skupaj bivata, če se je »ljubezen« ohladila. Kdo more to zahtevati — pravi liberalci — prosto jima bodi ločita naj se pa zvežeta drugé. Otroci naj pa gledajo, kako si pomagajo naprej, čemu pa so prišli?! Še korak je — zmagoslavje »proste« ljubezni!

Liberalizem je sovražnik roditelev. Liberalci pravijo sicer, da priporočajo in so vneti za prostost! Ali kaj še! Pri liberalcih nemajo ukazovat stariši nad otroki le toliko — kolikor vkle-

njeni nad svojimi rokami. Liberalizem sili starše: Vi pošiljajte otroke v šole, kjer ni krščanskega nauka, kjer piha sapa sovražna katoličanom, kjer poučujejo nekrščeni učitelji in vodijo ves pouk! — Če so pa krivoverski stariši tako srečni, da izpoznajo edino zveličavno katoliško cerkev, in vstopijo v njo — tedaj pa otrok vendar ne smejo seboj vzeti če jim je že minulo sedmo leto, pa niso dosegli še štirinajstega. Če treba, morajo pustiti otroke, naj umrjejo v verski zmoti. Tako hoče prostost — liberalizem! Kdo sme ugovarjati tej »zlatici« prostosti? O srečni časi!

Liberalizem je sovražnik otrok. — Vera je najvišja in najbolj potrebna dobrota vsakega človeka in vsega človeštva. In vsak otrok ima pravico do sv. vere, in roditelji so dolžni skrbeti za to, da otrok dobi svoje pravo. Učiteljica je za roditelje pripomoček ali sredstvo za vzgojo. To se mora imenovati velika dobrota za tisoč in tisoč roditelev; kajti ti večkrat nentajo niti časa niti zmožnosti, da bi sami vzgojili otroke, kakor je prav. Razume se: da mora biti za katoličane katoliška šola. Treba lo bi torej: da bi vzgajali katoliške otroke zgolj ali samo katoliški učitelji, in ti učitelji bi morali biti vselej zares verni katoličani iz prepričanja in bi se morali za to izšolati v katoliških pripravnicah. In zato bi — po pameti soditi — morale pri njih nastavljanju ali odstavljanju »imeti besedo« tudi cerkvene oblastnije! In niti v učnih knjigah niti pri učnih pripomočkih bi ne smelo biti nič takega, kar se popolnoma ne ujema

Norska desetica.

(Konec.)

Eno leto kasneje, nekega lepega poletnega večera je šla gospa na sprehod in prišla tudi do hiše Matejeve. — Imel je pred hišo majhen vrt, in tu je vprav sadil in zalival z otroki, in vsi so bili zdravi, srečni in veseli.

Gospa Miličeva je takoj spoznala svojega zgubljenega »gosta«. Pozdravila ga in pravi, da jo veseli, kako lepo izgledajo on in otroci in vsa hiša; pa se čudi, kako da ga ne vidi več v svoji krčmi.

»Gospa«, reče ta, »za to imam dober vzrok, ker vidim, da gre tako meni in mojim bolj z božjo pomočjo. Dolžan sem vam res hvalečnost zaradi neklih besed, ki so mi odprle oči radi mojega bedastega življenja. Moja žena in otroci so bili pred letom napol goli in napol sestradani. Ali pogledjte jih zdaj, ali vam ne dopadejo? Lahko jih postavim na stran vsem ženam in otrokom kar se tiče zdravja in sposobne obleke. In zdaj gospa Miličeva, vam povem, kako so rekli pred letom nekaj nekemu svojih prijateljev: »To so norške desetice, te so napravile vse to.« Norške desetice, ali bolje: s poštenim trudom pridobljen denar, k čemur prosim in pričakujem božjega blagoslova.«

Hvala Bogu, da je prišel Matej k spoznanju in poboljšanju... Da, oni denar, ki ga je nosil nekaj časa za žganje v krčmo, je bil res »norska desetica«. Ali je morda pametno, dajati denar za nekaj, iz česar nema človek koristi, nego škodo, in sicer mnogotero škodo. In poleg tega denar, ki je bil tako potreben za vzdrževanje družine! Nu hvala Bogu, da se je to obrnilo na bolje...

Ali je mogla pa gospa Miličeva misliti, da bo počival božji blagoslov na takih norških deseticah, ki jih je ona prejemale? Ali ni to denar, od katerega velja: Kakor prišlo, tako prešlo?

Žalibog, da jih je mnogo, ki izdajajo take »norške desetice«. Ali bi ne bilo želeti, da bi prišli k spoznanju in poboljšanju vsi taki ljudje? In z božjo pomočjo bi bilo to mogoče. Treba le, da pridejo k pravemu spoznanju, t. j. k pravim resničnim nazorom glede upijanjivih pijač, ker imajo ljudje o tem mnogo do cela napačne in torej zelo pogubne misli in nazore. In za to naj se ljudstvu podajajo taki spisi v pouk in izobrazbo...

Tak bi bil n.pr. Pijančevski album (150 slik). Za nazorni nauk pa Weichselbaum Heningove slike: pokvarjenje telesnih udov po alkoholu; Jakobinova slika: Flačilni dan (pijanec pod stopnicami, mati z otroci ga naide) ali druga;

Na razpotju (oče na poti v žganjarijo, otrok ga vleče nazaj, mati ga gleda neskončno žalostna). Ali Holarekova: Srečna in nesrečna družina: povoženi delavci od vlaka itd. otrok z očetovim klobukom, pipo in vrčkom — kot ironija.

Še socialist, poslanec don Burno, ve povedati n. pr.: da je beznica pred-soba ubožnice, stopnica na stopnišču v bolnico, shajališče igralcev in preddvor ječe. Dve tretjini vseh stroškov za alkoholne pijače da plačujejo delavci, ki znašajo tri četrtnine vsega angleškega prebivalstva. — L. 1901 so napravili 648 »stavk«, in pridobili res s tem 1180 milijon mark in skrajšanje 11 milijon skrajšanih delavskih ur; ali zato jih je stalo to stavkanje 20 milijonov mark in napravili so v tem z alkoholom in stavami 600—1000 milijonov. — London ima 16.500 redarjev, brez pijančevanja bi jih zadostovala polovica. Če enkrat pride ubožstvo do pijančevanja, na pripelje v 9 slučajih pijančevanje do ubožstva. — Ta mož nasvetuje, naj se ob vsednjih dnevih zgodaj zapre krčme, ob nedeljah pa ves dan, in naj ima občina pravico, da odreče koncesijo. — Poleg tega priporoča boljše in večje stanovanja v predmestjih in na deželi, češ: da bo to odvrčalo od krčme... Da, dom bi moral ljubiti delavec, in ne

beznice! Žal, da imajo včasih take luknje...

Gruber pa veli: »Ne smemo biti zadovoljne živali, ampak nezadovoljni ljudje; nezadovoljni, ker so naše sanje o bodočnosti lepše, nego sedanjost; ta nezadovoljnost naj nas vzpodbuja, da bomo neutrudno delovali za zboljšanje, pred vsem za zboljšanje sebe. Rod, ki bo telesno, umstveno in нравstveno krepkejši nego mi, tega nam je potreba; in torej proč z alkoholom!« — Tako Gruber.

V ta namen pa je treba voljo okrepiti. Prazna misel je, da se odpravi pijančevanje umetno, se zdravili. (Uni je dejal: Ko bi mogel iznajti tako zdravilo zoper pijanost, to bi imel denarja, in potem bi prav pil!) Ali tega ni. Taka priporočila so gola sleparija!

Pred nekim časom je bil obsojen fabrikant takih sleparskih izdelkov, in dokazalo se je, da je imel od tega letnih dohodkov — 300.000 mark! Dokaz: kako strašna je beda v (nemškem) ljudstvu, ko išče take pomoči; kako je v zmoti, ko to veruje; in kako so gospodke nemarne, da puste takemu švindlu živeti in širiti se. O zlati vek sleparski! Svet hoče biti varam, pa je tudi! Če se kdo opari, pa ne pove drugim, da juha peče, ni za družbo.

z nauki katoliške cerkve. Tako bi morali biti!

Kako pa je nekje, in kako bi hoteli liberalci to povsod imeti? Suess je rekel nekda o moderni šoli: »Šolske postave so bile najboljše, kar smo mogli dozdaj podati trpečemu človeštvu.« — Ali je to dobrota? Učiteljica po liberalnih postavah ni več vzgojevališče za katoliške otroke, ampak je medverska, za vse vere enaka, ali brezverska. Cerkevni oblasti je odvzet upliv do nje, in večkrat taka šola odtuji otroke katoličanstvu. Učiteljski listi so večkrat polni satanskega sovraštva zoper katoliško cerkev. Nemška »Oester. Schulzeitung« je n. pr. prinesla enkrat tudi te besede: »Strani z versko vzgojo, proč z versko šolo; kajti ona je rak-rana plemenite, moderne napredne, čiste človeške vzgoje!« To je vendar prav jasno povedano. Pač je zato potrebno, da se oklenemo Slomškovega šolskega društva in »Slov. učitelja« zoper brezbožne nazore! (Konec pride.)

Politični pregled.

Konferenca načelnikov parlamentarnih strank.

Dne 13. t. m. se bo vršila na Dunaju ob navzočnosti ministerskega predsednika konferenca načelnikov parlamentarnih strank, ki se bo pečala z »malim finančnim načrtom«. K ti konferenci je povabljen tudi dr. Šusteršič.

Češko - nemški sporazum.

Pogajanja za češko-nemško spravo na Češkem se bodo nadaljevala dne 21. t. m. na Dunaju.

Londonska konferenca odgodena.

V soboto se je imela vršiti seja pogajajočih se delegatov. Toda predno so se zbrali vsi delegatje v palači sv. Jakopa, je naznanil srbski delegat Novaković, ki je imel predsedovati seji, da je seja prenešana na ponedeljek, ker so ga Turki prosili za odgoditev. Turki so namreč izjavili, da čakajo še inštrukcij od svoje vlade.

V ponedeljski seji pa je starosta turških delegatov Rešid paša izjavil, da je Turčija pripravljena dovoliti nadaljne koncesije v Traciji, in sicer na podlagi pogodbe v Sv. Štefanu. Odrinu pa se Turčija neče odreči. Turčija zahteva tudi posest egejskih otokov kot kompenzacija za odstop Krete.

Delegatje balkanske zveze so odklonili nadaljno razpravo in so po kratkem medsebojnem posvetovanju izjavili, da je vsaka nadaljna razprava brezuspešna, ker ne odgovarjajo turški predlogi glavnim zahtevam balkanske zveze. Nato je predsednik Novaković zaključil sejo in pogajanja so odložena na nedoločen čas.

Sedaj ugibajo vsi evropejski listi, kaj se zna še zgoditi. Čujejo se najrazličnejši, pa tudi najneverjetnejši glasovi. Dunajski diplomatski krogi so baže zaupno izvedeli, da je mir že sklenjena stvar. To da se je sklenilo v **privatnih** pogajanjih med balkansko zvezo in Turčijo in pa v pogajanjih, ki so se vršila te dni pri Čataldži. — Čuje se tudi, da zahtevajo Turki popolno nevtralizacijo odrinskega vilajeta. Uprava tega vilajeta bo izročena turškim funkcionarjem. To zahtevo baže pretresujejo sedaj poslaniki velesil. Na splošno pa ni več slišati, da bi se pogajanja razbila in da bi se vojska nadaljevala.

Avstrija in Balkan.

»Fremdenblatt« pravi, da bo Avstrija pričela svoja pogajanja glede svojih interesov na Balkanu še-le tedaj, ko bo mir definitivno sklenjen.

Srbija bode umaknila svoje čete iz Drača.

Iz Londona se poroča, da bode Srbija koj po sklepu miru umaknila svoje

vojaštvo iz Drača in to v znak njene miroljubnosti. Srbska vlada upa, da bo Evropa znala ceniti ta korak in da ne bodo velesile zahtevale drugih kompenzacij, ki bi šle čez njeno moč.

Rusija nadaljuje oboroževati se.

»Deutsches Volksblatt« javlja, da nadaljuje Rusija zalagati vojaštvo z živil. Živila se rekvirirajo v Besarabiji pri bogatih in ubogih. Baže je tudi Rumunija že mobilizirala dva vojna zbora.

Turki so imeli izvrstne topove.

Iz Belgrada se poroča »Reichspost«, da so v Kragujevcu popravili zaplenjene turške topove in da so jih tudi poizkusili. Dosegli so presenetljive uspehe. Tako topovi kakor tudi munjice so izvrstni. Strokovni krogi si vsled tega ne morejo tolmčiti, zakaj je imela turška artiljerija take nevspehe v milnoli vojski proti Srbom. Topovi so vsi iz Kruppove tovarne.

Darovi.

Za »Slovensko Sirotiščec«:

P. n. gg.: Peter Šuligoj krojač 20 vin.; Josip Komel Kronberg 50 vin.; I. Čigon, cerkovnik, mesto vstopnine k veselici 1 K; Ana Drufovka Miren 1 K; Peter Medvešček cerkovnik 60 vin.; Nekdo iz Ravnice 20 vin.; za knjižico »Razglašenje Gospodovo« 1 K 50 vin.; Ostrež Pavel 20 vin.; Peter Leban, Gorica 1 K; Nekdo iz Medane 30 vin.; Štefan Kralj Gorica 20 vin.; Franciška Gorkič 60 vin.; Andrej Pičulin, Gorica 1 K; Andrej Vižintin Štandrež 20 vin.; Josip Skočir dekan v pok. 10 K; Marija Slokar 1 K; Jožefa Žnidarsič 40 vin.; Nekdo iz Rihemberga 10 vin.; Miha Mozetič, Gorica 1 K 10 vin.; Krištof Tomšič vikar 6 K; N. N. 1 K.

Vseh dohodkov pri ponovitvi božične veselice je bilo 174 K.

»Za »Šolski Dom«:

P. n. g. Peter Leban, Gorica 1 K. Darove za sklad »Slov. sirotišča« priobčimo prihodnjic.

Domače in razne vesti.

Josip Skočir,

dekan in častni kamornik sv. Očeta.

Dne 9. januarja zjutraj je nenadoma umrl v Opatjemselu preč. mons. Josip Skočir, častni kamornik sv. Očeta ter bivši župnik-dekan devinski, sedaj v pokoju v Opatjemselu, v 72. letu svoje starosti.

Pogreb se bode vršil v soboto t. j. 11. t. m. ob 10. uri predp. v Opatjemselu.

Blagi pokojnik je bil v mašnika posvečen l. 1864 ter je služboval kot kaplan v Podmeltcu, v Solkanu, kot vikar v Čepovanu, v Lomu, kot pridigar na Sv. Gori, kot župnik v Podmeltcu in 23 let kot dekan v Devinu. Pokojnik je bil zelo nadarjen duhovnik, izreden cerkven govornik, vsestransko izobražen, poznal je mnogo jezikov, ki jih je perfektno govoril, bil je blag značaj, vedno skromen in ponižen, navdušen rodoljub in velik dobrotnik vseh naših narodnih zavodov. V krajih, kjer je služboval je bil zelo priljubljen, v družbah bodisi preprostih ali višjih povsod na svojem mestu. Znal je izvrstno zabavati in se svojim duhovitim dvotipi kratkočasiti.

Ohranimo dobremu in delavnemu duhovniku in rodoljubu hvaležen in trajen spomin. Svetila mu večna luč!

Imenovanja. Stavbeni svetnik Rudolf Machnitsch, prideljen dosedaj stavbenemu oddelku tukajšnjega okrajnega glavarstva je imenovan za višjega stavbenega svetnika in je premeščen k namestništvu v Trst.

Premeščen je iz Gorice k ravnatelstvu severozapadne železnice drž. železniški asistent Boguslav Berbuč.

Ponovitev veselice »Slov. sirotišča« dne 6. t. m. se je dobro obnesla. Občinstva sicer ni bilo toliko, kolikor prvokrat, toda vse točke so se natančno proizvajale. Novo točko: Hajdukova oporoka, je mojstersko proizvajal veterani slov. gledališča velec g. Ernest Klavžar. Čast in hvala mu! Sovodenski diletantje so nam priskrbeli na koncu krasen nameček.

Oznaniło. C. k. fin. ministerstvo je z odlokom z dne 23. decembra 1912, št. 94696 preložilo rok, za predložanje napovedij za prihodarino in osebno dohodarino za l. 1913 na čas od 15. febr. do 15. marca 1913.

Davkoplačevalci se z ozirom na oznanilo z dne 5. decembra 1912 šteje. V 17-6 o tem obveščajo.

C. k. poštnemu ravnatelstvu na znanje. — Poročajo nam iz Št. Petra pri Gorici, da zabavlja tamošnji pismonoša proti katoliškim časopisom po cestah in po krčmah in sramoti na razne načine naše naročnike. C. k. poštno ravnatelstvo v Trstu naj naredi temu počenjanju konec!

Opozarjamo preč. duhovske urade na agente goriške manufakturne trgovine, ki jih nadlegujejo s tem, da hočejo imeti imena in priimke na oklicih se nahajajočih oseb. Nekateri duhovski uradi so takim usiljivcem vrata pokazali. Tako naj store tudi drugi. Taki židovski reklami je treba napraviti konec!

Tatvina v Solkanu. Ukradeno blago najdeno v Trstu. Tatje prijeti v Gorici. V noči od četrтка na petek so vdrl tatje v vilo gospe vdove Lidije de Nordis v Solkanu, v vilo, v kateri sedaj nikdo ne stanuje. Orožniki, doznavši o ti tatvini in zasledujoč tatove, so izvedeli, da sta se odpeljala v Trst isto noč z vlakom, ki odhaja iz Gorice ob 4. uri zjutraj, dva človeka, ki sta imela s seboj dva velika jerbasa blaga. O tem je bila tržaška policija koj brzojavno obveščena in začela je koj tudi tatove zasledovati. Prišla pa je tudi v resnici istim kmalu na sled.

V ulici Farneto v Trstu stanuje neka Reich, vdova po nekem poštnem uslužbencu. Pri nji stanuje neka Geiger, živeč v divjem zakonu z nekim mehanikom, ki se imenuje, kakor trde nekateri, Fortunat Luen, drugi pa Fortunat Ličen- in k ti Geiger, ki je bila gotovo kot priležnica Luena ali Ličena, znane ga in že večkrat kaznovanega malopridneža, policiji dobro znana, se je policija podala in preiskala stanovanje. In res je našla tam vse polno dragocenega perila, dragocene obleke in drugih predmetov, o katerih se je policija koj prepričala, da so bili ukradeni.

Poklicali so v Trst tudi gospe Lidijo de Nordis, pokazali ji sekvstrirano blago, med katerim se je nahajalo tudi njeno perilo in njena obleka. Našli pa niso pri Geigeri kakih 1000 K vredno obleko iz kožuhoine, ki je bila gospe pričala, da so bili ukradeni.

Preiskava je pa tudi dognala, da je bilo mnogo ukradenega perila in drugih predmetov že prodanih in sicer za prav nizko ceno. Nekaj teh predmetov je kupila goreimenovana Reich, nekaj pa neka Lussich, žena upokojena finančnega respicijenta.

Najdeno blago so, kakor rečeno, sekvstrirali in med tem blagom se nahaja tudi vse polno takega, ki ni bilo last g. Nordis, marveč je moralo biti ukradeno kje drugje. — Da so spravili pod ključ Geiger, o kateri se govori, da

je z Vrhpolja, kakor tudi Reih in Lussich je samoobsebi umevno.

Tatje pa s prvim plenom niso bili še zadovoljni, ampak udreti so hoteli še drugokrat v vilo g. Nordis. Takrat so imeli pa smolo, kajti pri tem poskusu zalotili so jih orožniki in prijeti. Eden teh tatov je goreimenovani Fortunat Luen ali Ličen drugi pa tudi neki kovač po imenu Anton Žvokelj, star kakih 26 let.

Predmeti, vkradeni g. Nordis, se cenijo na kakih 5000 K.

O veliki nesreči, ki se je dogodila zadnji dan starega leta v Judenburgu na Štajerskem, smo že poročali v zadnjem listu. Tu hočemo še objaviti poročilo o nesreči iz pisma, ki je pisala mati ponesrečenega Franca Prinčič g. Brajdi, cerkveniku na Placuti v Gorici, pri katerem je pokojni dijak stanoval:

»Opisati Vam hočem na kratko nesrečo, katere žrtev je postal žalibog naš ljubljenski sin. Zadnji dan starega leta se je napravil ne da bi obvestil o tem nas, s svojimi prijatelji na Muro, da bi se drsali. Napravili so si skupno ogenj, da bi si skuhal čaj. Dva prijatelja sta ostala pri ognju. France in njegov najboljši prijatelj Katschnigg sta se oddaljila za kakih 100 korakov in se drsala. Na tistem mestu je bil led najbolj tank, ker je bil tam vrtnec, ki je zahteval tudi do zdaj desti žrtev. Domači studenti so za to nevarno mesto dobro vedeli, a so najbrže pozabili povedati to Francetu, kar je bilo odločilno. Ubožec je spoznal nesrečo prepozno, ko se je že vdiral led pod njim. Ko je to opazil Katschnigg, mu je hotel hitro pomagati, a bilo je že prepozno: Bil je že izginil za vedno. Katschnigg, pol v vodi, je začel klicati na pomoč, a je utonil žalibog prej ko sta prišla dva fanta, ki sta se drsala na nasprotnem bregu in se plezala po treblu do njega. Bili bi gotovo tudi ponesrečili, ko bi jih ne bila rešila ostala dva študenta, ki sta nesrečo še le zdaj opazila in prihitela pomagat. Eden njiju je tekel v mesto — oddaljeno ¼ ure — in prinesel žalostno novico Kačnikovemu očetu, kateri je hitel s svojima dvema pomočnikoma na kraj nesreče.

Pomočnika sta, misleč da je še pomoči, drvela naravnost na nesrečno mesto in takoj utonila. Res škoda takih junakov! Štirih je torej požrla voda in le dva so zamogli rešiti.

Dva dni pozneje se je po trudapolnem delu posrečilo dobiti trupla Kačnika in našega sina in v nedeljo se je vršil pogreb ob številni udeležbi. Čudno naključje: Vedno sta si bila najboljša prijatelja, vedno sta bila skupaj in hoteli sta tudi počivati skupaj. Naj jima bo sladek počitek! Ta udarec je za nas velik, velik!

Trupli ostalih dveh so našli danes t. j. dne 7. t. m.

Juridični kurzi na trgovski akademiji v Trstu. Včeraj zvečer ob 9. uri so se otvorili v Trstu od ministerstva potrjeni juridični kurzi na »Revoltella«-jevi trgovski akademiji.

Srednje šole v Mostarju zaprte. — Iz Sarajeva se poroča graškim listom, da so v Mostarju zaprli vse srednje šole, ker se bodo porabile v druge svrhe.

42 ruskih vohunov imajo sedaj zaprtih na Poljskem.

Letina limonov v Kaliforniji uničena. Vsled hudega mraza je letina limonov v Kaliforniji skoro popolnoma uničena. Škoda cenijo na 20 mil. dolarjev (100 mil. kron).

Listnica uredništva. Mnogim gospodpisnikom: Zaradi pomanjkanja prostora — prihodnjic.

Listnica uprave: Dne 2. t. m. je nekdo vložil na pošti Slap ob Idriji 3 K 50 vin. (po poštni položnici) za »Primorski list«, brez podpisa. Prosimo naj se dotičnik oglasi. G. Franc Čargo: Na ročnino prejeti! Hvala!

GOSPODOV DAN.

OZNANILO.

13. jan. Veronika, dev. (1497), Agricola, šk. (335), Bogomir;
14. jan. Hilarij (Jeler) šk. in c. uč. (308), Feliks (Srečko), duh. muč. (260);
15. jan. Pavel, pušč. (342), Maver, op. (584);
16. jan. Mareel, pap. muč. (310), Tician, šk.;
17. jan. Anton, pušč. op. (356), Sulpicij, šk. (644);
18. jan. Sv. Petra stol v Rimu, Priska, dev. muč. (1. stoletje);
19. jan. I. predpeeln, nedelja, Kanut, kralj, muč. (1086), Evangelij: Delavci v vinogradu. Popolnoma odpustek skozi cel teden (od 19. do 26. januarja) v avstrijskih deželah. Pogoj: Vredno prejeti sv. zakramentov, moliti na »papežev namen« in biti pri eni sv. maši. S sv. mašo, ki je za nedeljo zapovedana, se že zadosti pogoj za popolnoma odpustek, ni torej ukazano, da bi moral biti v nedeljo pri dveh sv. mašah.

Iz evangelija.

Evangeljski odlomek, ki se bere prvo nedeljo po Razglasenju Gospodovem, nam kaže 12letnega Jezusa v templju.

Zakaj je šel Jezus v tempelj? Moizes je sicer zapovedal Izraelcem trikrat v letu obiskati tempelj — o Veliki noči, o Binkošti in na praznik šotorov — toda ta zapoved je bila za ljudi in ne za Boga!

Zakaj je Jezus poslušal tam v templju pismouke, ki so brali in razlagali sv. Pismo? On, večna Modrost, Vseveden in še poprašuje učenike!

Zakaj je ostal v templju še po prazniku do tretjega dneva?

Zakaj nam evangelisti ničesar drugega ne povedo od Jezusovega 12. do 30. leta, kakor samo, da je bil doma pokoren in da je rasel v modrosti in starosti in milosti?

V začetku »Djanja apostolov« pravi isti evangelist sv. Luka, ki je pisal današnji evangeljski odlomek: »V prvem pisanju sem govoril, o Teofil, o vsem, kar je Jezus začel delati in učiti«. Jezus je prej delal, potem še le učil, poprej je učil z vzgledom, potem še le z besedo. — Zato je tudi spolnoval zapovedi, ki so bile obvezne takrat za ljudi, za Izraelce, dasi zanj ni postave. Njegova svetost in modrost in mogočnost, to je Njegova postava.

Če se je pa On pokoril Mojzesovim zapovedim, On — Bog — naj bi se človek košatil? Tudi mi imamo zapovedi, božje in cerkvene, polnimo jih vestno po Njegovem vzgledu. »Povsod lahko molim, ni treba, da grem v cerkev! Kristus bi bil lahko tako govoril. On in Oče sta bila eno, torej povsod in vedno združena, vendar je šel v tempelj, kakor in kadar je bilo zapovedano.

Isti vzrok je, zakaj je v templju, v predvoru kjer so učeniki razlagali božje nauke in zapovedi, poslušal in celo popraševal. Vzglede hotel dati, naj se vsi potrudijo, da bodo svete resnice dobro razumeli, naj tudi prašajo, če bi jim kaj ne bilo popolnoma jasno. — Kakšno osramočenje za take, ki se odtegujejo cerkvenim govorom in krščanskemu nauku. »Saj že vse vem!« Več kakor Izveličar gotovo ne veš in On je šel poslušat! Boj se prevzetnosti! Pošiljajte tudi otroke, naj si bodo že vaši, ali pa pri vas le v službi, pridno h krščanskemu nauku, zlasti v postnem času, ko se bodo pripravljali za spoved in za sv. obhajilo! Naj bodo tudi oni z vami vred radi v tem, »kar je našega Očeta«!

Da je v templju ostal po prazniku, dasi je vedel, da ga bosta Marija in sv. Jožef z žalostjo iskala, nam kaže, da moramo vedno to delati, kar je volja božja in se ne smemo ozirati na ljudi, tudi ako bi bili tako dobri in ljubeznivi, kakor je bila Marija. Kjer se dolžnost oglasi, tam je konec ozira do ljudi.

Morda je že prišlo komu na um, kako bi bilo lepo, ako bi bil začel Kristus že kot otrok učiti, okolo hoditi in čudeže delati. To bi bili ljudje gledali, poslušali, čudili se in gotovo tudi mnogi poboljšali se! Zakaj dela Jezus raje nepoznan in skrit v delavnici sv. Jožefa? Zakaj vsaj v Nazaretu ni pomagal sv. Jožefu s čudeži? Kako trudapolno delo tesati, žagati, ko bi bil pač Jezus lahko kar ukazal: »Naredi se!«, ali: »Bodi!« in sv. evangelij pravi namesto vsega tega le: »Bil je pokoren«.

Gotovi smo, da je Jezus vedel, kaj je najbolje; gotovi smo, da je vedno samo to hotel, kar je najbolje; gotovi smo, da je vedno to delal, kar je najbolje. — S svojim vzgledom nas uči, da je najboljša čednost pokorščina. Ne bodi nevošljiv takim, ki znajo lepe knjige pisati in postanejo morda slavni; ne onim, ki gredo po svetu divjakom misijonariti; ne onim, ki s svojim bogastvom cerkve zidajo, ali kaj drugega imenitnega izvršijo, celo onim ne zavidaj, ki bi imeli od Boga dar čudeže delati, pokorščina je bolja, kot vse to. Kristus nam kaže to s svojim vzgledom. On, ki bi bil vse lahko naredil, kar je hotel, On, ki je vedel, kaj je najbolje — bil je pokoren — dolgo let — še le s tridesetim letom je nastopil javno in še takrat je bil pokoren ne le kakor prej sv. Jožefu in Mariji — celo Pilatu, celo vojakom, ki so ga na križ pribili!

Tri leta je učil, kar imamo pisane ga v evangeliju, a pokorščino je učil celo svoje življenje in najpoprej pokorščino s svojim vzgledom, potem še le druge čednosti in resnice.

Ne izgovarjaj se: »Vem več, kakor stariši.« — Kristus bi bil res lahko rekel sv. Jožefu: »Vem več, kakor ti« — a bil je pokoren. Tudi ako bi stariši ali predstojniki imeli kako napako, toliko jih gotovo nimajo, kakor oni paganski vojaki, ki so vlekli Odrašenika na Katavarijo in vendar je bil tudi tem pokoren, ker so bili le izvršitelji zapovedi višje — a le svetne — oblasti.

Dokler se brez greha sme, toliko časa je dolžnost ubogati one, katere je Bog za predstojnike postavil. Bog nam ne daja dandanes svojih zapovedi naravnost iz nebes, temuč govori z nami po naših predstojnikih, katere je ukazal spoštovati.

Jezus je najprej delal, potem še le učil — učimo se iz Njegovega vzgleda, samo tako bomo res rastle in modrosti in na milosti.

Škofje v naši deželi.

Prvi je oznanjeval v naši deželi Kristusov nauk sv. Marko evangelist in sicer v Ogleju, ki je bil takrat veliko mesto, koj drugo za Rimom.

Sv. Marko ima na slikah leva za znak — zato imajo Benetke, ki so nekak naslednik Ogleja, leva v svojem grbu.

Sv. Marko pa ni bil apostel, zato ni mogel posvetiti nikoga ne za škofa in ne za duhovnika, zato je vzel dva, katere je poznal, da sta najsposobnejša, s seboj v Rim, sv. Mohorja in sv. Fortunata in sv. Peter sam je posvetil sv. Mohorja za škofa, a sv. Fortunata za diakona.

Naslednik sv. Mohorja je bil sv. Hilarij, doma iz Ogleja. Tudi ta svetnik je pri nas dobro poznan. Stolna cerkev v Gorici je njemu posvečena in po nekaterih krajih imajo še dandanes posli svoje leto.

Deveti škof v Ogleju, sv. Valerijan, je dobil že naslov »nadškof«. Nadškof

fov je bilo 13. Ta naslov so imeli do srede 6. stoletja, zatem so se imenovali »patrijarhi«. Bili so pa pol stoletja žalostni časi; ti patrijarhi se niso pokorili papežu, bili so razkolniški — in tem nasproti je papež imenoval prave patrijarhe v Gradežu, kjer so stanovali skoro 100 let — v Ogleju so pa bili še vedno razkolniki.

Okoli leta 700. je imelo razkolništvo svoj konec in so se preselili pravi, katoliški patrijarhi zopet v Oglej, ki je potem ostal sedež patrijarhov do leta 1751. Od tega leta na dalje nosijo naši nadpastirji naslov: nadškof, knezi. Nj. Veličanstva. Od leta 1792. so postali škofi goriški, ali gradiščanski. Leta 1830. je dobil Jožef Walland naslov: Nadškof in metropolit Ilirskega kraljestva in od leta 1835. se imenujejo: knez nadškofi.

Vseh škofov je bilo do danes 109 v naši nadškofiji, v to vrsto so všteti 4 razkolniški, ko ni bilo pravih. Istočasno s katoliškimi v Gradežu je bilo še 6 razkolniških v Ogleju.

Izmed škofov naše dežele so prišle ti svetnikom razum treh že imenovanih še: Sv. Hromacij, sv. Avgustin iz Beneventa, sv. Adel (ali Delfin), sv. Nicet in sv. Pavlin II., med »blažene« pa bl. Bertrand.

Vinar bo moj!

Kakor sem kupil, tako prodam.

V pustnem času — pa to je bilo že davno — sta se vračala domov dva godca od ene ženitnine. Bilo je seveda po noči. Pot je bila slaba, snežena in godca sta se utrudila. Šla sta ravno mimo kapelice na pokopališču in enemu pride na misel: »Stopiva notri, da se nekoliko odpočijeva!« »Prav imaš,« pravi drugi. Vstopita.

Eden se vleže kar na tla, a drugi najde za altajem krsto in kar vanjo se je vlegel. Kmalu zaspita oba.

Med tem pa pride v isto kapelico trop roparjev, ki so bili ravno mnogo denarja nagrabili in so si ga hoteli v kapelici nemoteni razdeliti. Imeli so že denar na tleh, kar zapazi poglavar onega godca, ki je spal na tleh. »Sedaj pokaži,« pravi poglavar mlademu novincu v njihovi družbi, »ali imaš res kaj poguma, ali ne; odsekaj temu mrtvecu glavo!« Godca, ki se je bil zbudil, je hudo pogrelo, ni vedel, kaj bi naredil, pokazati se, da je živ je bilo tudi nevarno, glave pa ni zgubil. Zaklical je na glas! »Vsi mrtvi, pomagajte!« Oni, ki je spal v krsti se je zbudil in je začel ustajati ter prašal: »Ali tudi jaz?« Ko so roparji videli, da res mrlič ustaja, so se tako ustrašili, da so vsi s poglavarjem vred pobegnili, niti denarja niso utegnili vzeti s seboj.

Po prvem strahu sta se naša dva godca spravila na denar in sta si ga lepo po pravici razdelila — vsak polovico — ostal jima je pa en vinar, katerega nista mogla razdeliti in sta se začela pričkatati zanj. »Vinar bo moj,« — »Ne, vinar bo moj!«

Med tem je pa le postalo roparjem žal po lepem denarju in poglavar sam je šel do kapelice pogledat, ali so se mrlič že razšli in je slišal, kako se ta dva pričkata za vinar. Radoveden pogleda v kapelico skozi malo okno v zidu, ali eden godcev ga je opazil in ga koj zagrabil za lase ter butal z njegovo glavo na oba kraja ob zidu — seve, da se je ropar iztrgal čim preje. Tekel je zopet k svojim in jim rekel: »Bežimo, bežimo, toliko jih je prišlo, da še vsak niti enega vinarja niso dobili!«

Kaj sta godca z vinarjem začela, ne vem, gotov sem pa, da ga za roparji nista nesla.

Dobra svinjina

Koliko truda imajo naše gospodinje s prešički! — in o Veliki noči, ko so se

vsil že veselili dobrega »pršuta« — so potem razočarani. Eden je preslan, drugi strohnel, tretji črviv — res škoda! Ako hočeš imeti dobro svinjino, delaj takole:

Ko ste zaklali prešička, obesi meso za en dan na zrak, da se malo posuši. Med tem pripravi sledečo omako:

Za 100 kg (en kvintal) svinjine vzemi 68¹/₂ litrov vode, 7 kg in 47 dekav soli, 344 gramov solitra (salpetra), in 235 gramov »kandisa« (posebno pripravljen sladkor, kristaliziran). Soliter in kandis kupiš v mirodilnici. Ako je svinjine več, ali manj, vzemi po razmerju več ali manj teh reči, ali vedno v tem razmerju. To omako — brez mesa — kuhaj toliko časa, da bo trdo kuhano jajce na vrhu plavalo. Lahko deniš jajce kar surovo v omako, med kuhanjem se bo včasih prikazalo na vrhu, pa se zopet potopilo, a še le, ko na vrhu ostane, potem je ravno prav kuhano. Pusti, da se omaka pohladi, zloži prešičevino v kak čebrček — večje kose (gnjati in plečeta) na dno, manjše kose bolj na vrhu in vlij na mesnino ohlajeno omako, da bo vsa pod tekočino. Za 14 dni poberi iz te omake manjše kose, kaka reberca smeš vzeti iz omake že za 10 dni, večje kose pa pusti 3 tedne gnjati 4 tedne, kakoršna je debelost. Iz omake vzeto meso obesi na zrak, da se posuši in nato obesi v dimnik, a samo toliko časa, da lepo porumeni — nato je deni zopet na zrak, a pazi, da ti ne pridejo muhe do mesnine in ti ne zaredijo na njej svoje zalege — ali deneš meso v gosto žično mrežo, ali v žakelj, ali pa kar s papirjem skrbno oviješ in obvežeš, je vse eno.

Ko boste deli kuhati tako pripravljeno svinjino, pustite, da se bo pohladila v v o d i, v kateri se je kuhala z vodo vred, še le, ko se je oboje skupaj pohladilo, vzemi meso iz vode in potem. Bog blagoslovi!

Na ta način pripravljena prešičevina je že za oči lepa, vsa enakomerno lepo rudeča notri do kosti, vsa enakomerno in ravno prav slana, na sredi ravno tako, kakor na vrhu.

Ta »recept« je prinesla Družba sv. Mohorja že leta 1871. v knjigi »Nauk o gospodinjstvu«. Ker se pa ta knjiga sedaj z lepa več ne dobi, podajamo ga tukaj svojim naročnikom. Za letos bo sicer pri mnogih že prepozno — pa hranite, pride pa k letu prav. Priporočamo pa se držati natanjko razmerja, kakor je navedeno in nobene reči ne izpustiti!

Iskrice.

Najbolja vedno je zabela, če se ti žulj na roki dela.

Ne preziraj vsega, kar norec govori, tudi v plevah včasih zrno se dolji.

Besedo si ogledaj na lice in na robe, potem še le previdno dovoli jej čez zobe.

Kdor slabo vidi, slabo vodi; nikarj mi za njim ne hodi!

Če hočeš na sveti vse plačano imeti, po smrti obilo ne bo se dobilo.

Širite „Primorski list“!

»Primorski list« napreduje. Ob novem letu smo dobili mnogo pisem, v katerih čestitajo naši somišljeniki lepemu napredku »Primorskega lista«. Tudi prevzvišeni knezo-nadškof je izrazil svoje veselje in zadovoljnost nad tem napredkom.

Novi vek.

Romantičen igrakaz v petih dejanjih.
Spisal * * *
(Dalie.)

Marica: Češčen bodi! (Prime Uršulo za roko.) Ljubile smo jo, a od zdaj jo homo še bolj. Neverniki ne bodo nič opravili.

Ivanka: Pa povej natanko, kje se je Marija dotaknila naše zemlje. Meni nisi še nikdar natanko povedala.

Uršula: Tu sem jo videla (kaže z roko proti znamenju), od vzhoda je prišla, lepa, kakor jutranja zarja, tu pred tem grmičkom mi je govorila mile besede. Zato sem nasadila tu lepe cvetice, ki naj cvetijo Njej v čast. Rekla mi je večkrat ljuba mati, ko sem jej prinesla s Skalnice lepih rožic domov: »Rožico skrivnostno najdi, otrok zlati!« Zdaj razumem te besede. Zdaj sem našla najlepšo rožico — najlepšo vseh devic. Zlat venec je ovijal Nje glavo. Nje obraz je bil ko sonce. Nje oči nebeske. Nje lasje ko volna. Nje lica plameneča. Njstnice ko škrlat. Nje beseda sladkoba. Nje roki prenežni. Tu le pred tem grmičkom je stala Najlepša mej najlepšimi, tu se je dotaknila naše zemlje. K temu grmičku poklekimo in poljubimo tla, ker je to sveta zemlja (Pokleknejo vse in poljubijo tla.) Tu je za vse čase izvoljeno mesto, kjer bo stala hiša Božja. (Vstanejo.)

Ivanka: Ali si jo razumela? Ali je govorila naš jezik?

Uršula: Naš jezik je govorila. Zdelo se mi je, da slišim nebeske glasove.

Ivanka (objemajoč jo): O srečna Urška!

Alojzija (objemajoč jo): Srečna Urška!

Tretji prizor.

Prejšnje in Janez Potokar, občinski sluga iz Solkana.

Janez Potokar (ki pride od nasprotne strani): Dober dan! Ne zameri, Urška, da te že tretjič iščem. (Gre proti njej.) Saj veš, da delam to nerad. Tudi jaz ljubim Marijo in ljubim ta svet kraj. Težko mi je, da moram biti tvoj preganjalec.

Uršula: Nič, Janez, nič! Saj vem, da ti veleva dolžnost. Le povej, po kaj si prišel!

Janez Potokar: Draga Urška! Ti boš morala iti danes v Solkan. Išče te namestnik odposlancev. V Gorici so v velikih skrbih, kako da si že spet ušla iz ječe.

Uršula: Kje je ta gospod? Jaz mu hočem vse po pravici povedati.

Janez Potokar: Gre od zadaj. Iskala sva te na domu, pa so nam rekli, da ne vedo nič o tebi. Tvoja mati se je zelo prestrašila in je v skrbih, kaj se je s teboj zgodilo. Meni se je pa zdelo, da te gotovo tukaj najdemo.

(Dalie pride.)

Tatvina. Iz Wolfsthala nam poročajo: V hiši tuk. obč. tajnika je stanovalo več slovenskih delavcev, ki so delali na železnici, katera se gradi od Dunaja do Presburga. Med njimi je bil tudi neki A. B. z Vipavskega, ki je ukradel svojemu prijatelju dne 16. dec. 1912 K 150. Naznanili smo ga orožnikom. Ko so ga prijeli, ni hotel dolgo časa izdati, da je on to storil. Šele po dolgem času je priznal.

Denar je nesel daleč iz vasi in ga je v grušč zakopal.

Mestne novice.

Smrtna kosa. V sredo je umrl v Gorici znani pečar Anton Stanig. N. p. v m.

V Gorico je premeščen železniški postajenačelnik v Kanalu g. Lorenc Testen.

Društvo »Skalnica« bo imelo shod dne 2. febr. v cerkvi sv. Ivana po uri molitve.

in Ustavljen promet. Od večeraj je ustavljen na ulici Aquileja (od Fran. Josipovega tekaljšča do mosta pri »Barkio«) promet za vse vozove. Vozovi, avtomobili itd. bodo morali po ulicah Lombroso, Leonij, Czornig, Usina, v ulico Lungh' Isonzo ter od tam še le do mosta pri »Barkio«.

Zapuščeno kravo so imeli v hlevu restavracije pri Marziniju od 12. dec. l. l. Ker se do sedaj še ni oglašil posestnik zapuščene krave, so jo danes predpoludne prodali na dražbi.

Zaradi klica »Hoch Serbien« je bil obsojen od tukajšnjega sodišča 25 letni Vladimir Krečjak iz Šibenika na 3 teden ječe.

Štiri konje je kupil goriški magistrat za mestne ognjegasce.

Lastniki psov v Gorici morajo v izogib kazni plačati pasjo takso tekom meseca januarja pri tukajšnjem magistratu.

V smrtni nevarnosti je bil danes popoldne krog pol ene hilapec slov. oddeleka dež. kmet. šole. Peljal se je na malem vozičku, v katerega je bil vprežen mlad konj. Tik ljudskega vrta se je konj splasil pred tramvajem in zdirjal po Verdijevev tekaljšču na vso moč. Tik glavne pošte pa je konj zlomil oje, utrgal zaprego, nakar je voz priletel z vso močjo v izložbeno okno trgovca Pettarin in je seveda razbil; kolonijalno blago, ki se je nahajalo v oknu se je seveda vsulo na ulico. K sreči se hilapec ni zgodilo nič slabega, kar je vsekakor pravi čudež. Konj pa je zbežal dalje proti Franc. Jožefovemu Tekaljšču; tam so ga ustavili nekateri možje.

Lep tiček je neki P. Pred par dnevi je P. sedel v družbi nekaterih oseb v kavarni »Armonia«. Potem ko je nekaj zaužil je šel k gospodarju, hoteč plačati z 20kronskim bankovcem. Gospodar je rekel, da nima drobiža ter da lahko plača pozneje. P. je zopet prisedel k mizi. Nakrat pa je začel iskati po žepih ter se delal, kakor da bi mu bil ukraden bankovec 20 K. Dolžil je tudi naravnost narednika pionirjev, ki je sedel pri njegovi mizi. Nastal je seveda kot navadno pri takih prilikah nemir. Prišel je redar ter preiskal vse navzoče a brez uspeha. Prišel je tudi redarski nadzornik. Temu pa je zašepetal eden navzočih, ki je opazoval P. ja, naj pogleda pod P.jev klobuk. In res, ko je nadzornik P. ja odkril, našel je pod klobukom 20kronski bankovec. P. je moral z redarji na policijo, kjer so ga zaslišali in, ko so napravili zapisnik, zopet izpustili. P. je bil že večkrat kaznovan.

Odprti lekarni. Od 12. do 19. t. m. bode imeli ponočno službo lekarni: Gironcoli - Pontoni.

Iz goriške okolice.

Vič. gosp. Eduard Štrekelj, vikarj v Vrtojbi, boleha vže dalj časa ter je prisiljen zaprositi začasen pokoj. Blagemu gospodu želimo, da bi kmalu okrevail!

Čč. oo. lazaristi na Gradu v Mirnu. Na Gradu v Mirnu se naselijo čč. oo. slovenski lazaristi. V ta namen se pripravljajo potrebna misijonska hiša.

g Poroka. Včeraj se je poročila v Mirnu p. n. g. Josipina Marija Faganeli z p. n. g. Josipom Čehom, deželno - okrajnim živinozdravnikom v Trbovljah na Štajerskem. Bilo srečno!

g Hranilnica in posojilnica v Št. Petru pri Gorici, reg. zad. z neomejeno zavezo naznanja, da je pričeni s l. jan. 1913, povišala do preklica obresti hranilnim vlogam na 5%, posojilom na 6%. Načelstvo.

g Iz zapora so izpustili Josipa Mikluš iz Pevme in Emila Tabaja iz Štandreža, ki sta bila aretirana zaradi težke telesne poškodbe.

Pevski zbor iz Sovodenj se je tudi pri ponovitvi veselice »Slov. sirotišča« odlikoval. Občinstvo mu je navdušeno ploskalo. Odbor »Slov. sirotišča« je izvrstno pogodil, da je povabil pevce tudi z dežele. Ko prirejajo Italijani narodne veselice v Gorici, vabijo tudi svoje kore in godbe iz Furlanije. Posnemajmo jih! Čast vrlim pevcem in Sovodenj.

Učitelj izginil. Poročajo nam, da je te dni izginil, kam, se ne ve, učitelj iz Višnjevika Rado Turk, ki je bil, kakor je znano, komandant brislih »Sokolov«.

Iz tolminskega okraja.

t Sv. Lucija. »Primorski List«, glasilo verskega življenja in katoliških društev, nam vedno naznanja o prireditvah raznih katoliških društev, le o našem društvu »Soča« ni nič čitati. Kaj pomeni to! Kje je nekdanje napredujoče in razcvetajoče se društvo »Soča«. Vzdrami se in udje se pridno zanimajte za to našo postojanko, da lahko priredimo za pust kako veselo veselico! — Nazdar!

t Sv. Lucija. Že dolgo ni poročal »Primorski List« ničesar iz naše občine. Zato pa nikar ne mislite, da smo pozabili na vas. Čudno se vam bo zdelo, da prinašata linavska »Soča« in nje sinček »Primorec« vse polno novic iz naše občine, a navadno manjka tem novicam vsaka resnična podlaga. Tako so zadnjič obesili »Primorec« na rožičke novo neresnično poročilo o uboju pokojnega A. M. iz Bače. »Primorec« namreč piše, da je A. Kenda tiral A. M. iz gostilne, ker je bil preveč pijan in ker je motil mir v gostilni. A. Kenda naj se pa zaveda, da ima on svojo gostilno v Klavžah ne pa na svojem posestvu v Bači št. 3. Tragedija pa se je dogodila dne 17. maja 1912. Toliko resnici na ljubo v pojasnilo.

t Na planine, na planine — kliče Slov. kat. izobr. društvo »Danica« na Selih, katero priredi svojo veselico dne 19. t. m. Vspored se pravočasno objavi. V slučaju slabega vremena se veselica preloži za en teden.

Iz komenskega okraja.

km Komen. Za novo leto so dobili naši liberalci zavrnjen rekurz zaradi imenovanja častnih občanov. Dve leti so mlatili prazno slamo, a ker jim kaže, da bodo morali še tretje leto jo otrsati, so se nekateri odpovedali. Volivci pozor!

km S Krasa. »Primorski List« je pričel prinašati lepe in zanimive članke.

To mora priznati vsak kristjan. Vsak dober gospodar in vsaka dobra gospodinja naj zato skrbi, da se naroči na »Primorski List«. Po Krasu je tak list jako potreben.

km Komen. Na praznik Sv. Treh Kraljev je imelo naše K. S. I. D. svojo veselico, ki se je prav lepo obnesla. Dvorana je bila polna. Lepo je bilo videti otročiče, kako so izvršili točno svoje vloge. Tudi Marijina družba je lepo igrala. Udeležilo se je veselice tudi nekaj liberalcev, ki so bili presenečeni od naše prireditve. To je dobro znamenje in pravi napredek.

km Pliskovica, 8. januarja 1913. Načelstvo »hranilnice in posojilnice« je sklenilo z tek. letom do preklica povišati obrestno mero vsem vlogam od 4¹/₂ na 5% — posojilom pa od 5¹/₂ na 6%.

km V vikariatu Pliskovica je bilo rojenih 32, umrlo je pa le 9, 7 parov je bilo poročenih.

Iz korminskega okraja.

Dobrovo. Selski pismonoša nam je poslal v pojasnilo pritožbe glede njegovega službovanja v zadnji št. »Prim. Lista« sledečo izjavo:

Ni moja krivda, da večkrat ne vročim pisma direktno naslovljencu. Večkrat se zgodi, da prizadeti ni doma ter je sploh hiša zaprta, v katerem slučaju sem prisiljen izročiti pismo kakemu zanesljivemu sosedu.

Neresnično je, da posedam po krčmah ob času službe. Če se je to kedaj zgodilo, bilo je gotovo potem, ko sem svojo dolžnost izvršil.

Da pa kakšenkoli ni mogoče vkljub vsemu prizadevanju vročiti vseh pošiljatev, ni moja krivda. Navezan sem na 6 ur službe na dan, kakega dne pride toliko vročevanja, da mi je še s pomočjo družine nemogoče vsega vročiti. To tudi ni nikaka čuda, če se upošteva razsežnost poštnega okrožja. Edino le poštna uprava bi mogla preustrojiti selsko pošto, za kar je tudi zaprosena. Ubogi pismonoša ne more nositi odgovornosti za vse. Z vsem spoštovanjem Josip Morja selski pismonoša na Dobrovem.

kr Medana. Prejeli smo dopis, v katerem govori dopisnik o razmerah med koloni. Mnogo jih je, ki ne znajo molčati, kjer bi morali molčati, ki vse izdajo svojim nasprotnikom mnogo jih je tudi, ki se le skrivajo. Dopisnik opominja k pogumu in k složnosti. Vsi naj bi se tesno sklenili društva, da bo kakor trdnjava, ki je nihče premagati ne more.

kr Iz zapadnih Brd. V nedeljo dne 12. januarja po blagoslovu b o k o l o n s k i s e s t a n e k n a D o b r o v e m p r i g. Janezu Šfiligoju. Vabimo zlasti ko-

Tužnim in potrtnim srcem naznanjamo podpisani vsem duhovnim sobratom, sorodnikom, prijateljem in znancem, da je veleč. gospod

JOSIP SKOČIR,

častni kamornik sv. Očeta, župnik-dekan v pokoju itd. itd.,

danes, dne 9. januarja 1913 v 72. letu starosti nagloma umrl.

Pogreb zemeljskih ostankov blagega pokojnika se bode vršil v soboto 11. jan. t. l. ob 10. uri predpoludne v Opatjemselu.

Opatjeselo, dne 9. jan. 1913.

Žalujoči ostali.

one iz Slovenca in iz zapadnih Brd. Se-
stane je važen.

Odbor.

kr Biljana, Tuk, katol. slov. izobra-
valno društvo s telovadnim odsekom
Oreč bode imelo svoj redni občni
bor v nedeljo, dne 12. januarja 1913.
Ob 4. uri popoldne v posojilničnih pro-
storih na Dobrovem z običajnim dnev-
nim redom. Člani, vdeležite se ga pol-
noštevilno!

„JOB“

S. Gregorčičev, prekrasna svetopisem-
ska povest v verzih se dobi v „Narodni
Tiskarni“ v Gorici trdo vezana s zlato
obvezo. Cena R 3.40.

IV. ZVEZEK

S. Gregorčičevih poezij trdo vezane s
zlato obvezo se dobi v „Narodni Ti-
skarni“ v Gorici. Cena R 3.20. Krasno
delo nesmrtnega pesnika!

Redilno — zdravo — poceni
Za otroke najboljše

JOSIP TERPIN

naslednik Antona Potatzky

v Gorici na sredi Rašela šte. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovanje nimburskega in
drobnega blaga, ter tkanin, preje
in nitij.

Potrebščine za pisarne, kadilce in
popotnike. Najboljše šivanke in ši-
valne stroje; potrebščine za krojače in
čevljarje. — Svetinice, rožni venci
in mašne knjige.

Hišna obuvala za zimske
in letne čase.

Raznovrste semena, trave in detelje.

Najboljše preskrbljena zaloga za kra-
marje, krošnjarje, prodajalce po sej-
mih in trgih na deželi.
P. n. g. pričakujem obilnih odjemalcev.

Vino, motno, zavreto se popravi kakor
tudi odzame se prevelika mno-
žina kisline vinskemu moštu ali vinu.
Vzorec prinesiti ali poslati. Naslov pové
upravništvo „Primorskega Lista“ Semeniška
ulica 16, II. nadstropje.

Dalaenica cerkvenih posod in cerkvenega
orodja

Fr. Leban Gorica,

Magistratna ulica šte. 5.

Priporoča preč. duhovščini svojo delav-
nico cerkvenega orodja in cerkvenih posod,
svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsa-
kem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in
prenavlja stare reči.

— Blago se razpošilja franko. —

Najboljše in najmodernejše sukno za
moške in volneno za ženske obleke raz-
pošilja najceneje Jugoslov. razpošiljalna
R. STERMECKI v Celju št. 304.

Vzorci in cenik čez tisoč stvari z slikami
poštne prosto.

Očala vsake vrste natančno po zdravniških pred-
pisih in brez, kakor tudi tlakomere, toplo-
mere, kompase, različne mere za vino, mleko in
žganje itd. Vse po najnižjih cenah pri trdki

Aleksander Ambrožič,

urar in trgovec z zlatino in srebrnino in optič-
nimi predmeti.

GORICA, GOSPOSKA ULICA št. 16
(Prej Kersa Vardi 26.)

ODLIKOVANA PEKARNA

JAKIN

Gorica, via Formica

ss priporoča za odjemanje raznega peciva navad-
nega in najfinejšega. Pecivo je najboljše.
Priporočam se cenj. odjemalcem za obilposetn
S spoštovanjem E. Jakin

Pozor!

50.000 parov čevljev!

4 pari čevljev le za 8 K.

Vsled denarnih zadreg več velikih to-
varn sem dobil naročilo, prodati veliko mno-
žino čevljev mnogo pod tovarniško ceno.
— Prodam zato vsakomur 2 para čevljev
za gospode in 2 za dame, rjavega ali čr-
nega usnja, zelo elegantno, najmočnejša
šasona: Vsi 4 pari stanejo le 8 K. Ve-
likost po št. Pošilja po povzetju:

A. Gelb, razprodaja čevljev, Krakovo 516.

Lahko se premeni ali denar vrne.

Za vsa v svojo stroko spadajoča dela se toplo
priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na dežel

IGNACIJ MALI

čevljarski mojster

GORICA, Via Morelli šte. 6. GORICA.

Zaloga galoš in gamaš.

Izvršuje se tudi popravila istih. V de-
lavnici se izdelujejo najfinejši in naj-
trdnjejši izdelki.

Slovenska mesnica

ulica Treh Kraljev 16

(Via Tre Re št. 16) pri kavarni Dogana

Podpisani priporoča slavnemu ob-
činstvu svojo mesnico prve vrste. —
Velika izbira jančjeta, telečjega in go-
vejega mesa in svinjine in na izbero
usakovrstne divjačine. Cene zmerne
brez konkurence. Pričakujem obilo od-
jemalcev. Na željo odjemalcev se do-
stavlja meso na dom.

Se spoštovanjem

ANDREJ FRANDOLIČ,

mesar.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Dunaj . . . 19, 76, 22, 39, 25.
Gradec . . . 24, 13, 11, 3, 29

Odlično vana pekarija

in sladčilarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu

(v lastni hiši)

Izvršuje naročila vsakovrstnega
peciva, torte, kolače za birmance
in poroke, pince itd. Prodaja
različna fina vina in likerje na
drobno ali orig. buteljkah. Pri-
poroča se sl. občinstvu. Cene
jako nizke.

Domača tvrdka

Ivančič & Kurinčič

GORICA

Gospodsk. ulica 11, (sedaj G. Carducci.)

se priporoča pri nakupu

jesenskega in zimskega blaga
za ženske in moške obleke

Pozor!

Velika izbira vseh potrebščin za
šolska in druga ročna dela, vezenje itd.
Krasni okraski za damske obleke, kakor
vse potrebščine za šivilje in krojače.
= Dežniki v veliki izbiri. =

Alojzij Gril, mizarški mojster

v Št. Andrežu pri Gorici št. 81

priporoča slavnemu občinstvu v mestu
in na deželi svojo dobro urejeno mizar-
sko delavnico in zalogo pohištva. Kdor
želi kupiti po ceni, naj se obrne do te
tvrdke. Sprejme tudi naročila po vzor-
cih. — Plačevanje se dovoljuje tudi na
obroke.

„Slov. Straža“ Vam pravi: Ne pahnite od sebe sreče, ki se Vam ponuja!

Kupite srbsko državno srečko iz l. 1888 v izborni skupini 3 srečk na 46 me-
sečnih obrokov po K 325, še boljše pa v skupini 4 srečk na 46 mesečnih obrokov
po K 550 z 11 žrebanji vsako leto! Srbska srečka sama zamore se dobiti na me-
sečne obroke po samo eno krono!

Glavni dobitki 100.000, 75.000 in 20.000 frankov vsako leto!

Ne prezrite, da se dne 1. februarja 1913 vrši žrebanje turških srečk z glavnimi
dobitki po 3-krat 400.000 in 3 krat 200.000 frankov vsako leto! Turške srečke so
prej kot slej najboljše in povsem varne srečke. Mesečni obrok K 475. Velika
skupina s turško, srbsko in še dvema drugima srečkama na mesečne obroke
bo K 625.

Vse ponudene srečke morajo biti izžrebane!

Naročnina za vsak mesec izhajajoče slovensko poročilo o žrebanjih vseh važ-
nejših srečk stane letno 2 kroni. — Pojasnila daje in naročila sprejema za „Slo-
vensko Stražo“ g. Valentin Urbančič, Ljubljana.

TVRDKA O. ZAJEC

trgovina z železjem v Gorici

v hiši „Goriške ljudske posojilnice“ (prej krojaška zadruga).

Priporoča bogato zalogo železa, pločevine vsakovrstnega kovanja za pohištvo in
stavbeno mizarstvo, kovaško, kleparsko, klesarsko orodje, straniščne naprave in
upeljave, strešna okna, traverze, cement, svinčene in železne cevi in pumpe, žico,
žična ograja, razno kmetijsko orodje, štedilnike, peči, kuhinska in hišna oprava.
Postrežba točna, domača in cene konkurenčne.
Prosimo zahtevati listke blagajne radi kontrole.

Prave

Čebelno - voščene sveče

in sveče za pogrebe po nizki ceni in olje za večno luč.

MED

za pitanje čebel in za zdravilo

priporoča udani

J. Kopač, svečar v Gorici.

Podružnica „Ljubljanske kreditne banke“ V GORICI

Delniška glavica K 8.000.000.

Centrala v Ljubljani.

— Rezervni zaklad K 800.000. —

PODRUŽNICE: Celje, Celovec, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

JOSIP CULOT

v Raštelju št. 2—25 v Gorici.

Velika zaloga vsakovrstnih igrač, okraskov za božično drevesce in punč za igrače. Razpela iz kovine in lesa, rožni venci, podobice, rokavice iz volne in sukna, moške in ženske nogovnice, čevlje in kape za zimsko sezono; zaloga drobnarije za kramarje na drobno in debelo, kipi, in svetniki iz porcelana, kovčki, pipe, ustniki, cevi itd. itd. itd.

Trgovina z usnjem

Kapucinska ulica št. 2 „pri Lizi“.

Ker se za obutev mnogo denarja potroši, priporočam podpisani slavnemu občinstvu v mestu in na deželi nakupiti usnje, nadplate in podplate od najboljših strojarov, s katerimi jaz lahko po zmernih cenah postrežem z vsemi čevljiarskimi potrebščinami. — V zalogi imam tudi za uprego živali, vajeti, jermene (čelvestre goži, uzde in strangle). — Priporočam se slavnemu občinstvu za obilen poset.

JOSIP MARUŠIČ, trgovec.

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici, TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

Najboljše stroje
rezanje mesa,
izdelovanje klobas.

Peči, štedilnike,
vlite kotle in vse
v železno stroko
spadajoče predmete.

Le pri naši tvrdki

Pinter & Lenard

trgovina z železnino
GORICA, Raštelj 7-9.

„CENTRALNA POSOJILNICA“

REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO
v GORICI

obrestuje hranilne vloge po 5%, Daje članom posojila na vknjižbo po 6%, na menice po 7%, na mesečno odplačevanje, ki znaša mesečno 2 K za vsakih 100 K. Rentni davek plačuje posojilnica sama. Zadrugni urad je v lastni hiši **Corso Glus. Verdi** št. 32, I. nad. — Uradne ure vsak dan razun nedelj in praznikov od 8. ure zjutraj do 1. popoldne.

ODBOR.

Največjo zalogo pohištva za Goriško z lastnimi delavnicami za mizarstvo in tapetarsko stroko ima

A. Breščak - Gorica

Gosposka ulica št. 14 (v lastni hiši).

Velika izbér raznovrstnih žimnic, vložkov, ogledal, slik, stolov in vsega, kar spada h hišni upravi. Glede cen konkuriram lahko vsakemu, ker prodajam blago iz lastnih delavnic.

Za mnogobrojna naročila se toplo priporočam

ANTON BREŠČAK.

Lekarna Cristofolletti v Gorici na Travniku.

Trskino (stoklizevo) jetrno olje. Posebno sredstvo proti prsnim boleznim in splošni telesni slabosti. Izvrna steklenica tega olja na ravnomere barvo po K 1-10, bele barve K 2.

Trskino železnato jetrno olje. Raba tega olja je posebno priporočljiva otrokom in dečkom, ki so nervozni in nežne narave.

Trskino jetrno olje se železnim jodecem. S tem oljem se ozdravijo v kratkem času z gotovostjo vse kostne bolezni, slezni otroci, golše, malokrvnost itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

Opomba. Olje, katerega naročam direktno iz Norveške, preliče se vedno v mojem kem. laboratorju predno se napolni steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim št. odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofollettijeva pijača iz kine in železa.

Najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskinim oljem.

Ena steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

NAZNANILO.

Uljudno naznanjam p. n. občinstvu, da sem prevzela v lastno režijo HOTEL in RESTAURACIJO pri

ZLATEM JELENU V GORICI!

Podjetje, katero sem otvorila 30. decembra t. l. to je v ponedeljek pred novim letom, bodem vodila sama. Skrbela bodem, da bodo cenji. gostom poleg Pilzenskega in Puntigamskega piva na razpolago vedno le pristna naravna vina in dobra kuhinja.

Nadejam se, pridoditi si s točno postrežbo, z zmernimi cenami in snažno oskrbo sob zaupanje od strani slavnega občinstva.

Za obilen obisk se priporočam

Paula Koren.

V mesecu decembru 1912.

Kje se kupi dobro in po ceni blago na meter?

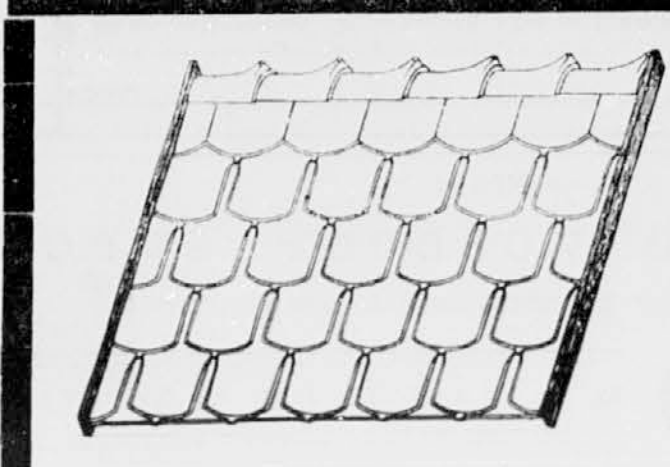
C. kr. priv. kroji

Kje se kupi in dobro najceneje gotovo obleko?

Strokovna krojačnica za izdelovanje oblek vsakega stanu, po najnovejšem kroju. Največja zaloga blaga in gotovih oblek.

Podpisani priporočam sl. občinstvu, da si ogleda mojo bogato zalogo. Prepriča naj se vsakdo sam, da vdobi edino v moji trgovini dobro in najceneje blago na meter, kakor tudi gotove obleke za gospode, dečke in otroke.

M. POVERAJ
Gorica — Travnik št. 5 — Gorica

Patentirani strešniki „Ancora“.

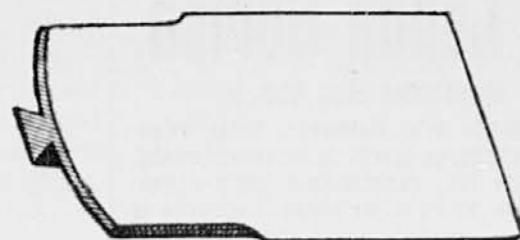
napravi na navednih gladkih strešnikih (Flachziegel) se sodeže perfektno zvezo cele strehe.

S patentiranimi „Ancora“, strešniki pokrite strehe nudijo večjo varnost in trdnost kot vsaka druga vrsta strešnikov. Estetičen utis! Cene jako primerne! Priporoč jivo za nove strehe ali pa za zamenjavo starih streh tudi za bolj lahko strešino! M M

Najboljša priporočila!

Izključno zastopstvo za goriški, tolimski in vipavski okraj ter za Kras:

O. Zajec Gorica,
Gosposka ul. 7.
TELEFON 107.

Kolumbovo jajce za pokrivanje streh!

Potom ženjalne iznajdbe, ki se jo